

PAPER DETAILS

TITLE: Beden Egitimi ve Spor Öğretmenlerinin İş Doyumu ve İş Yaşam Kaliteleri Arasındaki İlişki

AUTHORS: Cemal GÜLER, Selçuk Bora ÇAVUSOĞLU

PAGES: 18-28

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/2567307>

Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin İş Doyumu ve İş Yaşam Kaliteleri Arasındaki İlişki*

Zeynep Gözde AK¹, Cemal GÜLER¹, Selçuk Bora ÇAVUŞOĞLU¹

ÖZET

Amaç: Bu araştırmada amaç, beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin iş doyumu ve iş yaşam kaliteleri arasındaki ilişkisinin incelenmesidir.

Yöntem: Araştırmanın örneklem grubunu İstanbul Avcılar'da görev yapan beden eğitimi ve spor öğretmenleri oluşturmaktadır. Çalışmada Weiss vd. (1967) tarafından geliştirilen ve Baycan (1985) tarafından Türkçeye uyarlanan "Minnesota İş Doyumu Ölçeği" ve Van Laar ve ark. (2007) tarafından geliştirilen ve Akar ve Üstüner (2017) tarafından Türkçeye uyarlanan "İş Yaşam Kalitesi Ölçeği" veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Verilerin analizinde ise normallik testlerinden bağımsız örneklem t-testi ve One-Way ANOVA testleri kullanılırken, alt boyutlar arasında ilişkiyi belirlemek için pearson korelasyon testi yapılmıştır.

Bulgular: Çalışmaya katılan bireylerin cinsiyete göre iş yaşam kaliteleri arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Ancak yaş, medeni durum, öğrenim durumu ve mesleki kıdemlerine göre anlamlı düzeyde farklılık görülmemiştir. İş doyumu ile mesleki kıdem değişkeni arasında anlamlı düzeyde farklılık tespit edilmiştir. Diğer yandan iş doyumu ve iş yaşam kalitesi alt boyutları arasında pozitif yönde anlamlı ve olumlu ilişki ortaya çıkmıştır.

Sonuç: Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin demografik değişkenlere göre iş doyumu ve iş yaşam kaliteleri değişiklik göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Beden eğitimi ve spor öğretmenleri, İş doyumu, İş yaşam kalitesi.

ABSTRACT

The Relationship Between Physical Education and Sport Teachers' Job Satisfaction and Quality of Work Life

Purpose: The aim of this research is to examine the relationship between physical education and sports teachers' job satisfaction and work life quality.

Method: The sample group of the research consists of physical education and sports teachers working in Istanbul Avcılar. In the study, Weis et al. (1967) and adapted into Turkish by Baycan (1985) and Van Laar et al. (2007) and adapted into Turkish by Akar and Ustuner (2017) was used as a data collection tool. In the analysis of the data, independent sample t-test and one-way anova tests were used, while pearson correlation test was used to determine the relationship between sub-dimensions.

Results: A significant difference was found between the quality of work life of the individuals participating in the study according to gender. However, there was no significant difference according to age, marital status, educational status and professional seniority. A significant difference was found between job satisfaction and professional seniority variable. On the other hand, there was a significant and positive relationship between the sub-dimensions of job satisfaction and quality of work life.

Conclusion: Job satisfaction and work life quality of physical education and sports teachers vary according to demographic variables.

Keywords: Physical education and sports teachers, Job satisfaction, Work life quality.

*Bu çalışma 3. Uluslararası Rekreasyon ve Spor Yönetimi Kongresi'nde sözel bildiri olarak sunulmuştur.

¹ İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Spor Bilimleri Fakültesi, Spor Yöneticiliği Bölümü, İstanbul/TÜRKİYE

GİRİŞ

Eğitim kavramı insana özgü bir olgudur. Eğitim bireyin gelişimini hedef alırken buna bağlı olarak toplumun gelişmişlik seviyesini arttırmaktadır (İlk, 2021). Beden eğitimi eğitimin bir parçası olarak yer edinirken, beden eğitimi dersleri öğretmenlerin, toplumun ve bireylerin talepleri doğrultusunda uygulandığı takdirde, beden eğitimi öğretmenlerin de verimi artacak ve iş doyumunu da aynı düzeyde yükselecektir (Göktaş, 2007). İş tatmini kavramı literatürde birçok farklı anlamda ifade edilmiştir. Bununla birlikte, örgütsel araştırmalarda en çok kullanılan iş doyumunu tanımı, iş tatminini “kişinin işini veya iş deneyimlerini değerlendirmesinden kaynaklanan zevkli veya olumlu bir duygusal durum” olarak tanımlayan Locke'un (1976) tanımıdır. İş doyumunu; bireyin işinden memnun olduğunu açıklayan psikolojik, fizyolojik ve çevresel şartların herhangi bir bileşimi olarak ifade edilmiştir. Bu düşünceye göre iş doyumunu birden fazla dış faktörün etkisi altındadır. Ancak çalışanın nasıl hissettiği ile ilgili içsel bir şey olarak yer edinir ve tatmin duygusuna neden olan bir dizi faktör sunmaktadır (Hoppock, 1935). İş doyumunu, çalışan bireylerin fizikse, ruhsal ve sosyal ihtiyaçlarının beklentileri doğrultusunda karşılanma düzeyidir. Aynı zamanda çalışanların başarılı ve mutlu olabilmelerini sağlayan önemli koşullar arasında yer almaktadır. Bireyin, işini ve iş çevresini değerlendirme sonucunda verdiği duygusal bir tepkidir (Durmuş ve Günay, 2007). Öğretmenler eğitim ve öğretim faaliyetlerini gerçekleştirirken birtakım sıkıntılar yaşamaktadır. Bu sıkıntıları velilere ve öğrencilere hissettirmeden iyi görünmek zorundadır (Karaaslan ve ark. 2020). Meslek hayatlarında karşılaştıkları ve yaşadıkları zorluklar aynı zamanda iş yaşam kalitelerini de etkilemektedir. İş yaşam kalitesi; çalışan ile iş ortamı ve çalışma koşulları arasındaki ilişkinin kalitesi ve uyumunu ifade etmektedir (Çatak ve Bahçecik, 2015). İş yaşam kalitesi aslında bireyin çalıştığı işinden elde ettiği niteliklerdir. Okulların en önemli parçalarından birisi öğretmenlerdir. Eğitim öğretimin çocuklar için hedeflediği amaçlara ulaşmasında öğretmenin rolü oldukça önemlidir. Öğretmenlerin iş yaşam kalitesinin yüksek olması başarıya ulaşmasında temel faktör olarak düşünülebilir. Ancak bu okula ve işine bağlı olması, işinden doyum sağlaması ve stres ile başa çıkması ile elde edilir. İş yaşam kalitesinin artırılması için ortaya koyulan çalışmalar her kurumun kendi koşul ve imkânları içinde belirlenir. Öğretmenlerin psikolojik, sosyal ve akademik gereksinmelerinin karşılanması, çalışma koşullarının iyileştirilmesi iş yaşam kalitesini artıracak etkenlerdir. Öğretmenlerin değerleriyle okulun değerlerinin paralel olması da buna katkı sağlayacaktır (Taşdan ve Erdem, 2010). Bu doğrultuda araştırmada amaç, beden eğitimi öğretmenlerinin meslek hayatlarında karşılaştıkları iş doyumunu ve iş yaşam kaliteleri arasındaki ilişkinin incelenmesidir.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Bu araştırma tarama modelinde olup, verilerin çözümlenmesinde istatistiksel yöntemler ayrıntılı olarak sunulmaktadır.

Katılımcılar

Araştırmanın evreni, İstanbul ilinde görev yapan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenleridir. Araştırmanın örneklemini İstanbul ili ve Avcılar ilçesinde görev yapan 87'si Kadın ve 81'i Erkek olmak üzere toplam 168 Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenleri oluşturmaktadır.

Veri Toplama Yöntemi

Kişisel Bilgi Formu

Veri toplama aracının birinci bölümünde cinsiyet, yaş, medeni durumu, öğrenim durumu ve meslek kıdemden oluşan demografik bilgiler yer almaktadır.

Minnesota İş Doyum Ölçeği

Çalışmada katılımcıların iş doyumlarını ölçmek için Minnesota İş Doyum Ölçeği kullanılmıştır. Weiss ve ark. (1967) tarafından geliştirilmiş, Baycan (1985) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. 5'li Likert tipi olarak tasarlanan ölçek, 20 madde ve 2 alt boyuttan oluşmaktadır.

İş Yaşam Kalitesi Ölçeği

Çalışmada Van Laar ve ark. (2007) tarafından geliştirilen, Akar ve Üstüner tarafından (2017) geliştirilen “İş Yaşam Kalitesi Ölçeği” 23 soru ve 6 alt boyuttan oluşmaktadır. Alt boyutları sırasıyla; İş ve kariyer memnuniyeti, işi kontrol edebilme, çalışma koşulları, iş yaşamında stres, genel iyi olma hali ve aile-iş yaşamı dengesidir. Ölçek; Katılmıyorum (1)”, “Az Katılıyorum (2)”, “Orta Düzeyde Katılıyorum (3)”, “Çoğunlukla Katılıyorum (4)” ve “Tamamen Katılıyorum (5)” şeklinde derecelendirilmiştir.

İstatistiksel Analiz

Verilerin analizinde Statistical Package for the Social Sciences (SPSS 25.0) kullanılmıştır. Katılımcıların demografik özelliklerinin tespitinde frekans analizinden faydalanılmıştır. Verilerin normal dağılıp dağılmadığını belirlemek için yapılan kolmogorov smirnov testi sonucu normal olduğu sonucuna ulaşılmış ve bağımsız örneklem t-testi ve one

way anova testleri uygulanmıştır. Ölçek alt boyutları arasındaki ilişki için ise pearson korelasyon testi yapılmıştır.

BULGULAR

Tablo 1. Katılımcıların demografik bilgilerine ait dağılımları

Değişkenler		n	%
Cinsiyet	Kadın	87	51,8
	Erkek	81	48,2
Yaş	18-24	27	16,1
	25-31	29	17,3
	32-36	45	26,8
	37 yaş ve üzeri	67	39,9
Medeni durum	Bekar	81	48,2
	Evli	87	51,8
Öğrenim durumu	Lisans	142	84,5
	Lisansüstü	26	15,5
Mesleki kıdem	0-5 yıl	63	37,5
	6-10 yıl	59	35,1
	11-15 yıl	25	14,9
	16-20 yıl	6	3,6
	21 yıl ve üzeri	15	8,9
	Toplam	168	100,0

Katılımcıların %51,8'i Kadın, %39,9'u 37 Yaş ve üzeri, %51,8'nin medeni durumu Evli, %84,5'i Lisans mezunu ve %37,5'inin Mesleki Kıdemi 0-5 yıl arasında yer almaktadır.

Tablo 2. Cinsiyet değişkenine göre ölçek puanların dağılımları

MİDÖ	Cinsiyet	N	Ort	SS	t	p
İçsel Doyum	Kadın	87	3,61	,68	-,909	,365
	Erkek	81	3,72	,89		
Dışsal Doyum	Kadın	87	3,11	,93	-,992	,323
	Erkek	81	3,25	,90		
ÖİYKÖ		87				
İş ve Kariyer Memnuniyeti	Kadın	81	3,69	,77	-,1500	,136
	Erkek	87	3,87	,81		
İşi Kontrol Edebilme	Kadın	81	3,55	,81	-1,403	,163
	Erkek	87	3,74	,89		
Çalışma Koşulları	Kadın	81	2,95	,97	-1,725	,086
	Erkek	87	3,21	1,00		
İş Yaşamında Stres	Kadın	81	3,47	1,16	-2,315	0,22
	Erkek	87	3,85	,94		
Genel İyi Olma Hali	Kadın	81	3,20	,80	-,325	,746
	Erkek	87	3,25	,95		
Aile-İş Yaşamı Dengesi	Kadın	81	3,12	1,00	-2,113	0,36
	Erkek	87	3,44	,96		

Cinsiyet değişkeni ile iş doyumu ve iş yaşam kalitesi alt boyutları arasında bağımsız örneklem t-testi yapılmıştır. Analiz sonuçlarına göre İş yaşamında stres ve Aile-iş dengesi alt boyutları ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir.

Tablo 3. Yaş değişkenine göre ölçek puanların dağılımları

MİDÖ	Yaş	N	Ort	SS	f	p
İçsel Doyum	18-24	27	3,72	,80	,091	,965
	25-31	29	3,69	,75		
	32-38	45	3,63	,61		
	39 yaş ve üzeri	67	3,65	,91		
Dışsal Doyum	18-24	27	3,50	,82	1,966	,121
	25-31	29	3,29	,84		
	32-38	45	3,01	,86		
	39 yaş ve üzeri	67	3,10	1,00		
ÖİYKÖ						
İş ve Kariyer Memnuniyeti	18-24	27	4,00	,74	1,459	,228
	25-31	29	3,73	,76		
	32-38	45	3,61	,79		
	39 yaş ve üzeri	67	3,82	,81		
İşi Kontrol Edebilme	18-24	27	3,77	,82	571	,635
	25-31	29	3,62	,78		
	32-38	45	3,52	,84		
	39 yaş ve üzeri	67	3,69	,91		
Çalışma Koşulları	18-24	27	3,25	,90	,849	,469
	25-31	29	3,13	,96		
	32-38	45	2,89	1,05		
	39 yaş ve üzeri	67	3,10	1,00		
İş Yaşamında Stres	18-24	27	3,51	1,31	,347	,792
	25-31	29	3,68	1,11		
	32-38	45	3,60	1,05		
	39 yaş ve üzeri	67	3,74	,99		
Genel İyi Olma Hali	18-24	27	3,38	,73	,649	,585
	25-31	29	3,31	,70		
	32-38	45	3,11	,86		
	39 yaş ve üzeri	67	3,20	1,00		
Aile-İş Yaşamı Dengesi	18-24	27	3,30	1,08	1,088	,356
	25-31	29	3,29	1,06		
	32-38	45	3,05	,91		
	39 yaş ve üzeri	67	3,40	,97		

Yaş değişkeni ile iş doyumu ve iş yaşam kalite alt boyutları arasında one-way anova testi yapılmıştır. Analiz sonuçlarına göre, yaş değişkeni ile alt boyutlar arasında anlamlı farklılık tespit edilmemiştir.

Tablo 4. Medeni Durum değişkenine göre ölçek puanların dağılımları

MİDÖ	Medeni durum	N	Ort	SS	t	p
İçsel Doyum	Bekar	81	3,60	,80	-1,004	,317
	Evli	87	3,72	,77		
Dışsal Doyum	Bekar	81	3,13	,96	-,621	,535
	Evli	87	3,22	,88		
ÖİYKÖ	Bekar	81				
İş ve Kariyer Memnuniyeti	Evli	87	3,73	,78	-,775	,439
	Bekar	81	3,82	,80		
İşi Kontrol Edebilme	Evli	87	3,61	,84	-,518	,605
	Bekar	81	3,68	,87		
Çalışma Koşulları	Evli	87	2,99	,98	-1,124	,263
	Bekar	81	3,16	1,01		
İş Yaşamında Stres	Evli	87	3,60	1,16	-,645	,520
	Bekar	81	3,71	1,00		
Genel İyi Olma Hali	Evli	87	3,18	,81	-,670	,504
	Bekar	81	3,27	,93		
Aile-İş Yaşamı Dengesi	Evli	87	3,16	,98	-1,477	,142
	Bekar	81	3,38	,99		

Medeni durum değişkeni ile iş doyumu ve iş yaşam kalite alt boyutları arasında bağımsız örneklem t-testi yapılmıştır. Analiz sonuçlarına, medeni durum ile alt boyutlar arasında anlamlı farklılık tespit edilmemiştir.

Tablo 5. Öğrenim Durumu değişkenine göre ölçek puanların dağılımları

MİDÖ	Öğrenim durumu	N	Ort	SS	t	p
İçsel Doyum	Lisans	142	3,67	,73	-,144	,705
	Lisansüstü	26	3,61	1,07		
Dışsal Doyum	Lisans	142	3,20	,90	-,726	,395
	Lisansüstü	26	3,03	1,02		
ÖİYKÖ	Lisans					
İş ve Kariyer Memnuniyeti	Lisansüstü	142	3,82	,75	-2,926	0,89
	Lisans	26	3,53	,97		
İşi Kontrol Edebilme	Lisansüstü	142	3,68	,83	-1,467	,228
	Lisans	26	3,46	,97		
Çalışma Koşulları	Lisansüstü	142	3,12	,95	-1,913	,169
	Lisans	26	2,83	1,17		
İş Yaşamında Stres	Lisansüstü	142	3,70	1,06	-1,261	,263
	Lisans	26	3,44	1,17		
Genel İyi Olma Hali	Lisansüstü	142	3,24	,88	-,450	,503
	Lisans	26	3,12	,87		
Aile-İş Yaşamı Dengesi	Lisansüstü	142	3,29	,98	-,381	,538
	Lisans	26	3,16	1,05		

Öğrenim durumu değişkeni ile iş doyumu ve iş yaşam kalite alt boyutları arasında One-Way ANOVA testi yapılmıştır. Analiz sonuçlarına göre, öğrenim durumu ile alt boyutlar arasında anlamlı farklılık tespit edilmemiştir.

Tablo 6. Mesleki Kıdem değişkenine göre ölçek puanların dağılımları

MİDÖ	Mesleki kıdem	N	Ort	SS	f	p
İçsel Doyum	0-5 yıl	53	3,73	,79	,907	,461
	6-10 yıl	59	3,68	,65		
	11-15 yıl	25	3,43	,91		
	16-20 yıl	6	3,98	,87		
	21 yıl ve üzeri	15	3,62	1,00		
Dışsal Doyum	0-5 yıl	53	3,43	,84	2,730	,031
	6-10 yıl	59	3,00	,89		
	11-15 yıl	25	2,87	,94		
	16-20 yıl	6	3,47	1,04		
	21 yıl ve üzeri	15	3,16	1,04		
ÖİYKÖ						
İş ve Kariyer Memnuniyeti	0-5 yıl	53	3,87	,74	,872	,482
	6-10 yıl	59	3,74	,76		
	11-15 yıl	25	3,56	,97		
	16-20 yıl	6	4,00	,66		
	21 yıl ve üzeri	15	3,84	,85		
İşi Kontrol Edebilme	0-5 yıl	53	3,69	,83	1,642	,166
	6-10 yıl	59	3,68	,81		
	11-15 yıl	25	3,26	,88		
	16-20 yıl	6	3,94	,82		
	21 yıl ve üzeri	15	3,80	1,02		
Çalışma Koşulları	0-5 yıl	53	3,25	,97	1,648	,165
	6-10 yıl	59	2,91	1,01		
	11-15 yıl	25	2,82	,92		
	16-20 yıl	6	3,38	,85		
	21 yıl ve üzeri	15	3,28	1,09		
İş Yaşamında Stres	0-5 yıl	53	3,76	1,12	4,738	,001
	6-10 yıl	59	3,67	,98		
	11-15 yıl	25	2,92	1,06		
	16-20 yıl	6	4,16	1,03		
	21 yıl ve üzeri	15	4,20	,67		
Genel İyi Olma Hali	0-5 yıl	53	3,42	,74	2,287	,062
	6-10 yıl	59	3,19	,86		
	11-15 yıl	25	2,83	,85		
	16-20 yıl	6	3,41	1,20		
	21 yıl ve üzeri	15	3,11	1,18		
Aile-İş Yaşamı Dengesi	0-5 yıl	53	3,41	1,07	1,822	,127
	6-10 yıl	59	3,16	,92		
	11-15 yıl	25	2,93	,97		
	16-20 yıl	6	3,61	,71		
	21 yıl ve üzeri	15	3,60	,91		

Mesleki kıdem değişkeni ile iş doyumu ve iş yaşam kalite alt boyutları arasında One-Way ANOVA testi yapılmıştır. Analiz sonuçlarına göre, mesleki kıdem ile Dışsal doyum ve İş yaşamında stres alt boyutlarında anlamlı farklılık tespit edilmiştir.

Tablo 7. Ölçek alt boyutları arasında pearson korelasyon analizi

	F1	F2	F3	F4	F5	F6	F7	F8
F1	1							
F2	0.729**	1						
F3	0.641**	0.677**	1					
F4	0.685**	0.668**	0.736**	1				
F5	0.572**	0.769**	0.617**	0.689**	1			
F6	0.355**	0.416**	0.352**	0.415**	0.443**	1		
F7	0.706**	0.730**	0.642**	0.672**	0.710**	0.448**	1	
F8	0.624**	0.629**	0.627**	0.682**	0.677**	0.456**	0.678**	1

****(p<0.01)**

F1: İçsel doyum, F2: Dışsal doyum, F3: İş ve kariyer memnuniyeti, F4: İş kontrol edebilme, F5: Çalışma koşulları, F6: İş yaşamında stres, F7: Genel iyi olma, F8: Aile iş yaşamı dengesi

Öğretmen İş Doyumu Ölçeğinin alt boyutları ile İş Yaşam Kalitesi Ölçeğinin alt boyutları arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan korelasyon analizi sonuçlarına göre; İş Yaşam Kalitesi alt boyutları ile İş Doyumu alt boyutları arasında ‘İş Yaşamında Stres’ alt boyutu hariç diğer alt boyutlarda pozitif yönde ve orta düzeyde bir ilişki saptanmıştır.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Bu araştırma, İstanbul ili Avcılar ilçesinde çalışmakta olan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin iş yaşam kalite düzeylerinin ve iş doyumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin cinsiyet değişkenine göre iş yaşam kalite ve iş doyumları arasında farklılık olup olmadığını tespit etmek için Tablo 2’de yapılan analiz sonuçlarına göre iş yaşamında stres ve aile-iş yaşam dengesi alt boyutları ile cinsiyet arasında anlamlı düzeyde farklılık tespit edilmiştir. Farklı literatür kaynakları çalışma ile karşılaştırma yapabilmek amacıyla araştırıldığında Çiçek ve Çoruk (2017) tarafından ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenler üzerinde yapılan çalışmada cinsiyet değişkeni ile iş doyumları arasında bir farklılık tespit edilmemiştir. Ancak Demir (2019) tarafından yapılan çalışmada cinsiyete göre iş doyumları arasında anlamlı farklılık tespit edildiği görülmüştür. Literatürde yapılan çalışmalara göre çalışmamızın sonuçları benzerlik ve farklılık göstermektedir.

Yaş değişkenine göre beden eğitimi öğretmenlerinin iş yaşam kalite ve iş doyumları arasındaki ilişkiyi incelediğimiz Tablo 3’te yer alan analiz sonuçlarına göre iş yaşam kalite ve iş doyumları arasında anlamlı düzeyde farklılık tespit edilmemiştir. Ancak Yelboğa (2007) tarafından yapılan çalışmada anlamlı farklılık tespit edilirken, 41 ve üstü yaş grubunda yer alan katılımcıların doyum düzeyleri diğer yaş grubunda yer alan katılımcılardan daha yüksek bulunmuştur. Tözün ve ark. (2008) tarafından yapılan çalışmada ise yaş ile iş doyumları

arasında anlamlı farklılık tespit edilmemiştir. Araştırma sonuçlarına bakıldığında benzerlik ve farklılık tespit edilmiştir.

Tablo 4'te yer alan medeni durum değişkeni ile iş doyumu ve iş yaşam kalite alt boyutları arasında yapılan analiz sonuçlarına, medeni durum ile alt boyutlar arasında anlamlı farklılık tespit edilmemiştir. Literatürde yapılan araştırmada medeni durum ile iş doyumu arasındaki ilişkilere dair sonuçlar araştırma sonuçlarımızla örtüşmektedir. Tözün ve ark. (2008) tarafından yapılan çalışmada da ilişki tespit edilmediği sonucuna ulaşılmıştır. Öğrenim durumu değişkeni ile iş doyumu ve iş yaşam kalite alt boyutları arasında yapılan analiz sonuçlarına göre, öğrenim durumu ile alt boyutlar arasında anlamlı farklılık tespit edilmemiştir. Kayıkçı (2005) tarafından yapılan bir çalışmada ise lisansüstü eğitim almış çalışanların iş doyum düzeyleri diğer öğrenim durumuna sahip çalışanlardan daha düşük bulunmuştur.

Mesleki kıdem değişkeni ile iş doyumu ve iş yaşam kalite alt boyutları arasında yapılan analiz sonuçlarına göre dışsal doyum ve iş yaşamında stres alt boyutlarında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Literatürde yer alan çalışmalar incelendiğinde Avşaroğlu ve ark. (2005) tarafından yapılan çalışmada iş doyumu ve mesleki kıdem arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Araştırma sonucuna bakıldığında bizim çalışmamız ile farklılık göstermektedir. Tablo 8'de ise iş doyum ölçeği ile iş yaşam kalitesi ölçeği alt boyutları arasında yapılan pearson korelasyon analiz sonuçlarına göre iş yaşamında stres alt boyutu hariç diğer alt boyutlar arasında pozitif yönde ve orta düzeyde bir ilişki saptandığı görülmektedir.

Araştırma sonuçları doğrultusunda öğretmenlik mesleğinin önemi göz önünde bulundurularak çalışma ortamları öğretmenlerin istek ve ihtiyaçları doğrultusunda düzenlenmelidir. Öğretmenlerin kendini gerçekleştirebileceği ve yeteneklerini ortaya çıkaracağı uygulamalar üretilmelidir. Özellikle hareket etmenin ve fiziksel aktivite düzeyinin önemli hale geldiği bu dönemde beden eğitimi öğretmenlerinin daha fazla hareket ihtiyacı vardır. Buna uygun ortamın sağlanması gerekmektedir. Araştırma sonuçlarına bağlı olarak; beden eğitimi öğretmenlerinin iş yaşam kalitesi ve iş doyumları farklı şehir okullarında araştırılarak karşılaştırma yapılabilir. Diğer branş öğretmenleri üzerinde bir çalışma yapılabilir. Öğretmenlik mesleğine yeni başlayan ve uzun yıllar görev alan öğretmenler ayrı ayrı değerlendirilip iyileştirme yapılabilecek programlar düzenlenebilir.

KAYNAKLAR

- Akar H, Üstüner M. (2017). İş Yaşam Kalitesi Ölçeğinin Türkçe Uyarlaması: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması, İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 18 (2), 159-176.
- Avşaroğlu S, Engin Deniz M, Kahraman A. (2005). Teknik Öğretmenlerde Yaşam Doyumu İş Doyumu ve Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin İncelenmesi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, (14), 115-129.
- Baycan FA. (1985). An Analysis of The Several Aspects of Job Satisfaction Between Different Occupational Groups. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Boğaziçi Üniversitesi, İstanbul.
- Çatak T, Bahçecik N. (2015). Hemşirelerin İş Yaşamı Kalitesi ve Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi, Clinical and Experimental Health Sciences, 5(2), 85-95.
- Çoruk A, Çiçek HK. (2017). İlköğretim Okullarında Görev Yapan Öğretmenlerin Okul Yaşam Kalitesi Algıları ile İş Doyumu Algıları Arasındaki İlişki, Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi, (31), 750-761. DOI: 10.14582/DUZGEF.1838
- Demir E. (2019). Öğretmenlerin İş Yaşam Kalitesi İle Pozitif Psikolojik Sermaye Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Malatya.
- Durmuş S, Günay O. (2007). Hemşirelerde İş Doyumu ve Anksiyete Düzeyini Etkileyen Faktörler, Erciyes Tıp Dergisi, 29(2)139-146.
- Göktaş Z. (2007). Balıkesir İlindeki Beden Eğitimi Öğretmenlerinin İş Doyumu. Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 1(1), 13-26.
- Hoppock R. (1935). Job Satisfaction, Harper and Brothers, New York.
- İlk Ç. (2021). Profesyonel Futbolcuların Eğitim Durumlarına İlişkin Araştırma, Sosyal Bilimler Dergisi, 8 (50), 390-396.
- Karaaslan İ, Uslu T, Esen S. (2020). Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik, İş Doyumu ve Yaşam Doyumlarının İncelenmesi. Journal of Health and Sport Sciences, 3(1), 7-18.
- Kayıkçı K. (2005). Milli Eğitim Bakanlığı Müfettişlerinin Denetim Sisteminin Yapısal Sorunlarına İlişkin Algıları ve İş Doyum Düzeyleri, Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, 44, 507-527.

- Locke EA. (1976). The Nature and Causes of Job Satisfaction. In M. D. Dunnette (Ed.), Handbook of Industrial and Organizational Psychology (pp. 1297–1343). Chicago: Rand McNally
- Taşdan M, Erdem M. (2010). İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin İş Yaşamı Kalitesi ile Örgütsel Değer Algıları Arasındaki İlişki Düzeyi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 7(2), 92-113.
- Tözün M, Çulhacı A, Ünsal A. (2008). Aile Hekimliği Sisteminde Birinci Basamak Sağlık Kurumlarında Çalışan Hekimlerin İş Doyumu (Eskişehir). TAF Prev Med Bull, 7(5), 377-384.
- Van Laar D, Edwards JA, Easton S. (2007). The Work Related Quality of Life Scale for Healthcare Workers. Journal of Clinical Nursing. 3(60), 325-33.
- Weiss DJ, Dawis RV, England GW, Lofquist LH. (1967). Manual for The Minnesota Satisfaction Questionnaire. Minneapolis Industrial Center, University of Minnesota.
- Yelboğa A. (2007). Bireysel Demografik Değişkenlerin İş Doyumu İle İlişkisinin Finans Sektöründe İncelenmesi. Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 4(2), 1- 19.